

chia, mentre si osserva una concordia seguita fra loro, e praticata fin' ora da molti anni in qua, che quando intervenivano alla detta Associazione due Regolari, dovessero anche intervenire col Curato due Preti del Clero, tanto più per esser ciò stato disposto, e decretato dal Sinodo Provinciale di Genova, confermato nel 1574 dalla Sac. Congregazione del Concilio d'ordine del Sommo Pontefice di quel tempo a relazione della medesima Sac. Congregazione, ed anco con lettere di questa Sac. Congregazione del 1600, che ne ordinò l'osservanza. E perchè gli Eredi del detto Gherardi nell' Associazione di detto Cadavere non vi vollero che li Frati di S. Agostino, ed il solo Arciprete Curato, quale ricusò d'andarvi, mentre non v' interveniva tutto il Clero, e non si osservava detta concordia, e Sinodo; onde gli Oratori levarono il Cadavere, e lo condussero alla Chiesa, per dargli sepoltura senza l' Arciprete. Per tanto li medesimi Oratori reclamando da tal Decreto e concordia supplicarono umilmente l' EE. VV. dichiarare esser lecito, ed in arbitrio de' Defunti, o de' suoi Eredi, o che abbiano, o che s' eleggano sepultura nella Chiesa de' Regolari, di poter chiamare quanti e quali Regolari vogliono per associazione di Cadaveri alle dette loro Chiese de' Regolari, benchè non vi siano chiamati Preti, o alcun de' Preti Secolari; purchè non s' escluda il Parroco. Ed essendo state da questa Sacra Congregazione maturamente considerate, e discusse le ragioni addotte da ambe le parti, proponente l' Eminentissimo Sign. Cardinale d' Elei, fu risoluto, e dichiarato sotto li 23 Nov. 1663:

« Synodum non comprehendere Regulares in casu de quo agitur. Ideoque esse ad libitum disponentium, seu ipsorum hæredum convocationem Cleri, et Fratrum, quos ipsi maluerint non attenta præfata concordia; ceterisque in contrarium allatis non obstantibus quibuscunque, etc.

« Alla quale dichiarazione, e Decreto non quietandosi il medesimo Arciprete, e Collegiata, hanno con nuove istanze, e motivi fatto nuovamente ricorso a questa medesima Sacra Congregazione per la moderazione, e revocazione di detta dichiarazione, o Decreto.

« Supplica perciò Fr. Geronimo Valvasori da Milano Procuratore Generale di S. Agostino, unitamente con gli Oratori l' EE. VV. Reverendissime di confermare la suddetta risoluzione. Che, ec.

« Sacra Congregatio Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium præposita, attentis narratis, reque denuo, auditis Partibus, Eminentissimo Ilcio referente, mature discussa, statuit, ac decrevit standum esse in decisis, quibuscunque non obstantibus.

« Romæ, 27 Martii 1664.

« M. CARD. GINETTUS,

« Loco † Sigilli.

« E. Episc. Camer. Sec. »

(37. Hæres ab intestato tenetur solvere

legatum pium relictum in testamento profano nullo; Rota part. 6, recent. decis. 108, num. 23 et 24, et late part. 19, tom. 1, decis. 484, num. 3, et in Casaraugustana Testamenti 9 Martii 1671, decis. 63, numer. 14, part. 17, recent. Card. Petra tom. 2 Comment. ad Const. 10 Innocent. III, et alii passim. (38. Hæres detrahat Trebellianicam contra Ecclesiam mediate substitutam, data cautione restituendi eam, si substitutio purificabitur pro Ecclesia; Sabell. diversor. tract. vers. Trebellianica, num. 20, citans plures alios; Card. Petra l. c. n. 76, et alii passim. (39. Hæres ex Testamento per lapsam triginta annorum præscribit contra Legatarios, vel cohæredem; Archaran. in cap. Sine possessione, n. 7, in fin. de Regul. jur. in 6. Bald. de Præscrip. part. 3, qu. 13, num. 9. Pax Jordan. tom. 2, l. 10, tit. 7, num. 306, et tom. 3, l. 14, tit. 24, n. 26. Card. de Luca de credit. disc. 131, num. 21. Card. Petra tom. 1, comment. ad Constitut. 4. Honorii III, num. 98, citans Rotam, et varios alios.

(40. Hæres personæ excommunicatæ præsent cautionem de satisfaciendo parti, antequam Excommunicatus Defunctus absolvatur; Sac. Cong. Imm. in Aquilana 13 Aug. 1689, lib. 1 decret. Altovit., pag. 387. (41. Successio in hæreditate bonorum omnium Sacerdotis mortui absque hærede spectat ad Episcopum, non ad Cameram Ducalem, ad effectum disponendi juxta regulas Canonicas; Sac. Cong. Imm. in una Burgi S. Domini 26 Augusti 1689, lib. 1 Decret. Altovit., pag. 190. (42. Hæres institutus sub conditione ne mulierem inhonestam in uxorem ducat, hæreditatem amittit, si idem præceptum non servat; Sac. Congr. Conc. in nullius 19 Decemb. 1626, lib. 13 Decr., fol. 162. (43. Hæredem qui vult facere Ecclesiam, Consanguineis exhæreditatis, quærat alterum qui suscipiat, non Augustinum, ime Deo propitio neminem inveniat; cap. Quicumque 43, caus. 17, q. 4, ex verbis S. Augustini serm. 52, de Vita Clericor.

(44. Hæres, aliique executores post hæreditatem aditam, et inventarium confectum statim tenentur solvere legata, et alia exequi, quæ Defunctus præceperat, nisi justo impedimento excusentur, et ad hoc a Judice cogi possunt; l. Cum res 47, in princ. ff. de Legatis 1, l. Si Domus 71, § in Pecunia, ff. eodem, c. Si hæreses 6, de Testam. Quamvis enim hæreses aliique executores non incurant pœnam ab ipso jure statutam, nisi intra tempus a jure determinatum voluntatem Testatoris exequi negligant, potest tamen Episcopus per Censuram Ecclesiasticam, vel etiam alius Judex per interdictum administrationis bonorum defuncti, vel alias pœnas arbitrarias, etiam ante annum, compellere hæreses et executores testamentarios ad implendam voluntatem defuncti, non tantum quoad causas pias sed etiam profanas, nam hæres cum primum potest, tenetur solvere Legata, et alia relicta in Testamento per leges citatas; Abbas in cit. cap. Si hæreses, num. 5. Covarruv. ibid. num. 4. Card. ibid.

Pirhing lib. 3 Decret., tit. 26, num. 129, Reiffenstuel ibid. n. 792, et alii. Dominium enim rei Legatæ adita hæreditate statim transit in Legatarium, § Nostra autem, Instit. de Legatis, et ibi Gloss. verb. Per in rem, juncta additione et l. A Titio 64 ff. de Furt.

(45. Hæreses, aliique executores tenentur adimplere Defuncti voluntatem intra annum computandum non a die mortis Testatoris, sed a die monitionis factæ per Judicem, et si semel moniti negligant, perdunt omne id, quod eisdem alias ex Testamento competit, sive hæreditas, sive Legatum sit, textu expresso in Authent. Hoc amplius, Cod. de Fideicom. ibi: « Monitus a Judice intra annum non implet; » et Novell. 1, cap. 1, § 1, cap. Nos quidem 3 de Testamentis, ibi: « Ut eam commoneas, quatenus infra annum, » etc., et ibi: Fagnanus n. 2. Abbas antiquus, num. 2. Hostiens. num. 2. Joan. Andr. num. 6. Archaran. num. 5 et 6. Butrius num. 9. Abbas Siculus num. 3 et alii passim. Et concordat Authent. de Hæred. et Falcid. § Si quis autem, in princip. cap. 1, collat. 1, ubi etiam una tantum monitio, ut præcedat, requiritur: idem etiam desumitur ex cap. Si hæreses 6, de Testamentis, ibi: « Si hæreses jussa Testatoris non adimpleverint (supple intra annum juxta cit. Authent. Hoc amplius et citat. cap. Nos quidem) ab Episcopo loci illius omnis res, quæ eis relicta est, Canonice interdicitur, cum fructibus, et cæteris emolumentis, ut vota Defuncti adimpleantur. » Ratio autem hujus pœnæ privationis datur in l. Si patroni 55, § Sed nec illud. ff. ad S. C. Trebell. dicitur: « Cur enim non videatur indignus, ut qui destruit supremas Defuncti preces, consequatur aliquid ex voluntate? »

(46. Limitatur tamen nœc pœna privationis totius hæreditatis in hæredibus necessariis tam descendantibus quam ascendentibus, qui licet sint negligentes in adimplenda ultima voluntate Testatoris, non ideo tamen debent privari sua Legitima, quæ illis non ex voluntate Testatoris sed juris dispositione obvenit, et quasi jure naturæ est debita; citat. Authent. Hoc amplius, Cod. de Fideicom. Abbas in cit. cap. Si hæreses, num. ult. et ibid. Covarruv. n. 9. Pirhing. loc. cit. n. 126. Reiffenstuel loc. cit. num. 794 et alii. Nisi forte hæreditas sit talis, quæ dividi non possit, uti sunt regna, ducatus, et hujusmodi; arg. cap. Licet. 6, de Voto, ubi filio regis Hungariæ indicitur privatio regni, si defuncti patris voluntatem non adimpleat; Cum enim regnum dividi non possit, ideoque nec legitima ex eo detrahi potest; Gloss. ibidem verb. Privandum, Silvester verb. Testament. 2, qu. 10, dist. 3. Pirhing. loc. cit. num. 126. Reiffenst. loc. citat. num. 794, et alii.

(47. Relicta ad pias causas integre solvi debent ab hæredibus, aliisque executoribus infra sex menses a die insinuationis Testamenti numerandos; et si intra tale tempus cessante legitimo impedimento id negligant, debent in pœnam restituere Legata cum omnibus fructibus, et omni augmento, et

emolumento, quod a tempore mortis Testatoris ex iis percipi potuit; Authent. de Eccles. Titul. § Si autem hæres, versic. Si autem Legatum, cap. 12, collat. 9. Fagnan. in cit. cap. Nos quidem 3, de Testament. num. 7 et 8. Pirhing loc. cit. n. 127. Reiffenstuel. loc. cit. num. 796, et communis aliorum. (48. Quod si hæreses, vel alii executores bis admoniti ab Episcopo dispositionem Testatoris ad causas pias adimplere neglexerint, etiam ante annum elapsam privantur omnibus commodis ex Testamento eisdem relictis competentibus; textu expresso in citat. Authent. § Si quis autem pro redemptione, versic. Si autem qui hoc facere jussi, c. 11, collat. 9. Bartol. et Salicet in Authent. Hoc amplius, Cod. de Fideicom. Covarruv. in c. Si hæreses 6, de Testamentis num. 5 et Abbas ibid. num. 5. Layman loc. cit. cap. 11, num. 13. Pirhing. loc. cit. num. 127. Reiffenstuel. loc. cit. num. 795, et alii passim. (49. Si autem hæreses perperam negent legata esse relicta Ecclesiis, vel aliis piis causis, et in illa negatione persistent usque ad sententiam, condemnandi sunt in duplum, ut expresse statuitur in § Item mixta, Institut. de action. et tenent cum communi aliorum Doctores mox citati.

(50. Si hæreses, vel executores semel admoniti, intra annum dispositionem a Testatore factam præsertim circa causas pias adimplere neglexerint, potestas exequendi devolvitur ad Episcopum, textu expresso in citat. Authent. de Eccles. tit. cap. 10, et cap. Nos quidem 3, de Testamentis. (51. Quod si bis admoniti talem dispositionem adimplere neglexerint, etiam ante annum dicta exequendi potestas ad Episcopum devolvitur; citat. Authent. de Eccles. tit. cap. 11, § Si autem qui hoc facere jussi, et concordat l. Nulli, Cod. de Episc. et Cleric. et c. Tu nobis 17, de Testamentis, et Conc. Trid. sess. 22. c. 8, et expresse tenent Covarruvias in cit. cap. Nos quidem 3 de Testament. n. 8. Abbas ibid. num. 11. Fagnan. ibid. num. 9 et 10. Innocent. ibid. num. 2. Reiffenst. loco citat. num. 797, et alii. (52. Imo Fagnan. loco cit. num. 10. Innocent. loc. cit. num. 2. Hostiens. ibid. n. 6 et alii sustinent Episcopum, Hærede, vel executore negligente, succedere in facultatem exequendi etiam ad non pias causas, et rationem reddunt cum ipso Fagnano loc. cit. num. 10, Abbas ibid. num. 8. Butrius ibid. num. 6, quia, dicunt ipsi, quælibet defuncti voluntas potest dici pia l. 1, Cod. de sacrosanct. Eccles.

(53. Assignare fundum favore Capellanæ Hæredem non potuisse, et assignationem non sustineri, respondit Sac. Cong. Conc. in Viterbien. 20 Sept. 1727, ad 1 dub. ut patet in Thesaurò resol. Sac. Congreg. Concil. dicti ann. 1727, ubi ad longum. Quando enim non sunt a Fundatore certa bona determinate taxata, censentur obligata omnia bona Hæreditatis ad sustinenda onera Capellanæ. E contra autem quando a Testatore, pro certa Missarum et Anniversariorum celebratione, alicui Ecclesiæ relicta est determinatus fundus; si dictus taxatus fundus

deinde extinguatur, non tenetur Hæres alium fundum in locum illius substituere; Sac. Congr. Conc. in Alban. 10 Martii 1712, etiamsi sit opulenta Hæreditas; quia cum legatum incipiat ab assignatione bonorum, non nisi taxativum censi debet, siquidem si Testator non gravavit Hæredes ad solvendam annuam præstationem respondentem oneri Missarum, sed certa ab eadem hæreditate segregavit bona, quæ voluit subjecta oneri designato, conjecturæ qualescunque sive a perpetuitate legati, sive ab hæreditatis opulenta desumptæ, nimis vagæ, ac imbecilles æstimantur, ut judicetur contra Regulam passim servatam in dicta Sac. Congreg. Concil. nempe quod non sit substituendus alius fundus, quoties legatum incipit ab assignatione bonorum, sunt enim ad id certa bona determinate taxata.

(54. Ad dubium: An candelæ gestanda per Canonicos in associatione funeris debeat esse ponderis ad minus quatuor librarum, vel arbitrio hæredum; et an Canonici ultra dictam candelam prætereundam possint unum ducatum regni pro quolibet Canonico; S. Congreg. Conc. in Trojana 21 Maii 1701, respondit negative, quoad primam partem, sed remittendum arbitrio hæredum; quo vero ad secundam partem, negative.

(55. Ad dubium: An hæredes defunctorum possint adhibere circa Cadavera defunctorum quantitatem cere sibi benevisam, seu potius constet de aliqua consuetudine quoad quantitatem cere, eaque sit servanda? Sac. Congreg. Concil. in Nullius, seu Montis Cassini 26 Jan. 1726, ad VIII, respondit: «Esse statuendam taxam ab ordinario auditis interesse habentibus, et taxa ab eodem transmittatur ad Sacram Congregationem.»

(56. Ad dubium: An Presbyteri dictæ Ecclesiæ valeant prohibere sonum campanarum, tam de tempore obitus, quam de tempore delationis cadaveris ad aliam Ecclesiam; et quod emolumentum ab hæredibus defunctorum Sacristiæ debeatur in casu, etc. «Ead. Sac. Congr., ib. ad XV, respondit negative quoad tempus obitus, et pro sonitu nihil deberi, quoad tempus vero delationis cadaveris pulsandas esse campanas, si hæredes velint, soluta competenti mercede taxanda ab ordinario.»

(57. Hæredibus licet duntaxat Parochum ad funus vocare; sed si velint alios Presbyteros vocare, præferendi sunt Presbyteri Ecclesiæ Parochialis, et receptiæ in numero ipsis hæredibus benevisis; Sac. Congreg. Concil. in Nullius, seu Montis Cassini 26 Januarii 1726.

(58. Ad hæredes, et non Parochum spectat vocare quot, et quos libuerit ad funus, Sacra Congregat. Episcop. et Regular. 4 Januarii 1594.

(59. Numerum Religiosorum, ac electionem Religionum pro associandis cadaveribus, ad hæredes defunctorum pro libito voluntatis eorum spectare, et pertinere, et ita ubique in posterum servari debere declaravit S. R. C. 4 Januar. 1640.

(60. Hæredes defuncti invitare possunt

numerum sacerdotum secularium, aut Regularium, imo, et confraternitatum sibi benevisum; nec cogi possunt ad vocandum capitulum, vel alios, sed solum Parochum, cui debetur duplum elemosynæ illius, quæ datur aliis Sacerdotibus simplicibus; Sac. Cong. Episcop. et Regul. 17 Mart. 1579, 11 Octob. 1580, 24 Jan. 1581, 11 Jan. 1647 et 11 Decemb. 1649.

(61. Hæredes non tenentur vocare, nisi Parochum; Sac. Congregat. Episcop. et Regul. 18 Septembris 1646.

(62. Hæredes Beneficiorum tenentur resarcire bona et domos beneficiorum nec non sacris suppellectilibus Ecclesias providere, ex oraculo Clementis XI, mediante encyclica Epistola sub die 23 Maii 1708, impressa in Appendic. Synod. Fulginat. Baptistelli, fol. 167, Ursava in Miscellaneo Sacro, et profano primo litt. B, n. 29.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(63. Summa Hæredum divisio est, ut vel testamentarii, vel legitimi sint. De testamentariis placet hic disserere. (64. Essentia cuiuscumque testamenti vel solemnis, vel minus solemnis, consistit in Hæredis institutione, quæ est certi Successoris in universum jus, quod Defunctus habuit, declaratio legitima.

(65. Hæredis institutio aut necessaria, aut voluntaria est. Hæc necessaria est, quando necessario certæ personæ sunt instituendæ, vel exhæredandæ, hoc est, quibus debetur legitima. Sic itaque ante omnia hæredes sunt instituendi liberi tam sui, quam emancipati tam a patre, quam a matre; Novell. 115, cap. 3, imo et spurii respectu matris; l. xxix, § 1, de inoffic. Testam. Quin et nepotum quoque filiis mortuis, et posthumorum eventualiter habenda est ratio Princip. et § 1, Instit. de Liber. et Post. hæred. instit. alias natiuitate sua rumpunt testamentum leg. 3, § 3, de Injust. rupt. et irrit. testam. (66. Huc etiam referuntur, qui in potestatem Testatoris quocumque modo post conditum testamentum recidere queunt; l. xxix, § 11, ff. de Liber. et Post. hæred. instit. (67. Hinc consultum est, instituere hosce eventualiter, in quem finem Romani ex legibus varias formulas excogitarunt l. 29, ff. dict. tit. de Liber. et Post. hæred. instit. Inde posthumi alii legitimi, alii Aquiliani, alii Valleiani, alii Juliani, alii Corneliani dicebantur: dict. l. 29, dict. tit. de Liber. et Post. Hæred. instit. (68. Sed nullam hodie præstant utilitatem anxie illæ veterum formulæ. Vide l. 13, C. de Post. Hæred. instit. Sic etiam ex eodem fundamento utile est eventualiter instituere parentes, ne liberis mortuis ante testatorem testamentum rumpant. Dici et idem potest de fratribus, quo casu et illis legitima debetur.

(69. In voluntaria Hæredis institutione inspicit debet 1. ad habilitatem personarum instituendarum; 2. ad modum instituendi.

(70. In personis requirebatur, ut juris civilis commercio fruenterentur l. 1. ff. ad Leg. Falcid.; tum ut Hæredes scripti certi essent.

Excluderentur propterea servi quia tales, peregrini, l. 6, § 2, ff. de Hæred. instit.; qui tamen, postquam jura succedendi illis sunt communicata, hodie institui queunt; Auth. Omnes Peregrini, C. Commun. de Success. Deportati, banniti, apostatæ, l. 3, C. de Apost. Hæretici; l. 4, C. de Hæretic. Collegia denique, Universitates, et incertæ personæ, nisi collegia essent excepta; l. 2, et l. 22, C. de SS. Eccles.; l. 1, C. de Judais. Emendavit vero hoc Justinianus in § 25, et seq. Institut., de Legat. ut tantum reprobata collegia institui nequeant.

(71. Sunt et qui certo respectu institui hæredes haud possunt. In horum numero sunt liberi naturales, quando adsunt legitimi, tunc enim non nisi in una uncia institui a patre queunt; Auth. Licet, C. de Natural. Liber., novell. 89, cap. 12. Si testatoris parentes soli supersint, in octo uncias, alias vero ex asse. Sic et incestuosi hæredes a parentibus institui haud possunt, nec parentes incestuosi a se invicem; l. 6, C. de Incest. Nupt.; ab aliis vero possunt.

(72. Hæc inhabilis institutio, si palam fiat, pro non scripta habetur; l. 1, C. de Hæred. Instit.; at si clam, et in fraudem legis, lucrum ejus cedit fisco; l. 1, § 1, de Jur. Fisc.

(73. Habilitas hæredis tribus maxime temporibus considerari debet: testamenti conditi ob regulam Catonianam; mortis, quia testamentum per hanc confirmatur; et aditionis, quia per hanc acquiritur. Quod ultimum in hæredibus suis diversum haud est a tempore mortis. Sed jam satis de habilitate personarum instituendarum.

(74. Quod attinet ad modum instituendi, I. requiritur ut institutio possit habere effectum. Quamobrem ridicula est omnium hominum institutio. Diversa autem est ratio in institutione pauperum; l. 46 et l. 49, C. de Episc. et Cler. cum magis pauperes collective sumpti in eo quo vixit testator loco

HÆRESIS.

SUMMARIUM.

1. Hæresis unde sit dicta. — 2. Hæresis alia est materialis, et alia formalis, et quæ sit materialis. — 3. Hæresis materialis inter veras Hæreses numeranda non est. — 4. Hæresis formalis quæ sit? — 5. Ad hæresim formalem duo copulative requiruntur, scilicet error intellectus, et pertinacia in voluntate. — 6. Pertinacia requisita ad Hæresim formalem in quo consistat. — 7. Talis pertinacia, et error debet esse hominis baptizati, et fidem Christianam professi. — 8. Talis pertinax error ad hoc, ut sit hæresis, debet esse contra aliquam veritatem fidei catholice. — 9. Hæresis formalis alia est interna, seu mentalis, et alia externa, et quæ sit utraque? — 10. Hæresis externa dividitur in occultam, et publicam, seu manifestam. — 11. Quot, et quæ fuerint hæreses et hæresiarchæ? remissive. — 12. Hæresis per quid differat a schismate? — 13. Schisma est error voluntatis, et non intellectus, ut est hæresis. — 14. Schisma purum, et mixtum, in quo differat? — 15. Potest esse schisma sine hæresi, sed non e contra; sic omnis hæreticus est schismaticus, sed non e converso. — 16. Ordinarie tamen et practice loquendo vix unquam nostris hisce diebus datur amplius schisma purum,

videantur instituti. Huc etiam refertur si sanctum instituat, quia sic ecclesiæ sancto illi dicatæ debetur; l. 26, C. de SS. Eccles.

(75. II. Ut fiat institutio de universis bonis, sive unus, sive plures hæredes sint instituti, quia jus Romanum non admittit, ut decedere quis possit pro parte testatus, pro parte intestatus; l. 15, ff. de Legat. 1, l. 7, de Regul. Jur. Hinc unicus in re certa institutus detracta mentione rei universam hæreditatem capit; l. 1, ff. Hæred. instit. Idem et de pluribus ex certa re institutis asseritur in l. 9, § 13, et l. 10 et l. 11, ff. dict. tit. de Hæred. instit. ut tamen hoc casu certæ rei adjecto habeatur instar prælegati in divisione hæreditatis, et ex reliquis bonis, ex æquo solvi debeat æs alienum l. 35, § 2, ff. eod. Idque ipsum placuit, si quidam ex certa re sint scripti, quidam non. Hoc casu illi sunt loco legatariorum, hi vero hæredum; l. 13, C. eod. Deficientibus vero his; illis jus accrescendi salvum est.

(76. III. Et institutio sit libera, non extorta, quamvis blanditiæ non sint vetitæ; l. ult., ff. Si quis aliq. testat. prohib.

(77. IV. Ut sit institutio ex certa scientia, et animi sententia facta. Hinc nequit in alterius arbitrium conferri; l. 32, ff. eod., aperte scilicet, bene tamen tacite per conditionem; l. 68, ff. eod. l. 1, ff. de Legat. 2; vel si consideratur tanquam arbitrium boni viri; l. 1, ff. de Legat. 2. De jure vero canonico hoc simpliciter admittunt ob cap. 13, de Testam.

(78. V. Ut sit concepta verbis dispositis et directis. Intellige tamen de jure veteri, nam sublatum est hoc requisitum per l. 15, C. de Testam., adeoque qualiscunque declaratio vel expressa hodie sufficit; Vide omnino Harprect. de Tacit. Institut. Hæred.

(79. VI. Ut sit sincera, non captatoria. Confer vero hic Thom. disput. de Captator. et in primis Bynkershoek in opuscul. de Captat. Institut.

seu sine hæresi. — 17. Hæresis causa spectat solummodo ad Judicem ecclesiasticum. — 18. Judices ecclesiastici in causa hæresis sunt in specie sequentes, primo, summus pontifex. — 19. Secundo, sacra congregatio eminentiss. Card. generalium inquisitorum. — 20. Tertio, episcopi respectu omnium existentium in sua diocesi. — 21. Imo episcopi etiam exemptorum Regularium judices sunt in causa hæresis, ut delegati a Papa. — 22. Vicarius, tamen generalis sine speciali mandato non est Judex in causa hæresis. — 23. Quarto, judex ordinarius in causa hæresis est etiam Capitulum sede vacante. Non item vicarius ipsius generalis. — 24. Non potest tamen capitulum sede vacante exemptos judicare in causa hæresis. — 25. Quinto, judices competentes in causa hæresis sunt inquisitores sancti Officii. — 26. Inquisitores autem provinciarum et Diocesium non sunt judices episcoporum, nuntiorum, et officialium apostolicorum. — 27. Inquisitores, et episcopi possunt conjunctim, vel separatim procedere in causa hæresis, et quomodo? — 28. In locis ubi non viget officium inquisitionis episcopi soli gaudent omni facultate inquisitoribus alias competente. — 29. Principes, potestates, et judices sæculares nullo modo possunt se immiscere in processum a judice ecclesiastico contra Hæreticos instituendum,